

Introducció

El llibre que el lector té a les mans aplega les contribucions fetes en el III Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra». El Departament de Filologia Catalana i l'Equip de Recerca en Llengua, Estructura i Ús de la Universitat Rovira i Virgili van organitzar aquesta trobada acadèmica, que es va celebrar entre els dies 17 i 19 de desembre de 2008 a Tarragona. L'origen d'aquesta sèrie de col·loquis es remunta a 1998, any en què es va commemorar el cinquantè aniversari de la mort de la figura més rellevant del procés de codificació de la llengua catalana. La segona edició, que certificava la continuïtat de la proposta congressual, es va realitzar l'any 2003. I, assumint el caràcter quinquennal de les trobades, la tercera edició ha contribuït a la consolidació d'una activitat que situa la Universitat Rovira i Virgili com una referència ineludible en la matèria que ens ocupa.

Deu anys des de la primera edició permeten ja una certa perspectiva. Una perspectiva on les publicacions derivades dels col·loquis anteriors s'han anat fent ben presents en el nostre àmbit del coneixement. Em refereixo a l'obra en dos volums del primer congrés, La lingüística de Pompeu Fabra (2000, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana), i a Entorn i vigència de l'obra de Fabra (2007, Cossetània, Universitat Rovira i Virgili).

La proposta fundacional manté encara una vigència plena. Per tant, el nostre objectiu central ha estat l'estudi de l'obra de Pompeu Fabra. Un estudi crític, acadèmicament solvent, que defuig els plantejaments hagiogràfics i que, en última instància, ens projecta a una anàlisi rigorosa de la normativa de la llengua catalana.

Més encara, també hem volgut oferir una mirada sociolingüística. Una mirada que ens situe en l'àmbit de la planificació del corpus lingüístic. Una mirada que ens permeta inserir la norma en la societat destinatària. Una societat que, en els temps actuals, ha de donar resposta comunicativa a un repertori lingüístic molt més complex. Dit a la manera de Lamuela i Murgades (Teoria de la llengua literària segons

Fabra, 1984), «la fauna plumífera» avui dia ja no és l'única dipositària, ni tan sols la més important, d'un univers comunicatiu on l'oralitat ha pres una dimensió molt destacada. La norma, doncs, prendrà sentit en el procés global d'estandardització de la llengua catalana. Un procés, tot siga dit de passada, de gran transcendència en el marc global de la normalització lingüística.

També hem volgut incorporar una dimensió contrastiva amb d'altres codificacions romàniques. Així, l'experiència sarda ha estat objecte d'atenció de la ponència de Diegu Corràine i la codificació de l'aranès en el marc de la llengua occitana ha estat el tema de l'aportació d'Aitor Carrera.

L'arquitectura del col·loqui va descansar en sis ponències encomanades a destacats especialistes i una taula redona dedicada a la qualitat lingüística en els mitjans de comunicació, sens dubte un tema de plena actualitat. Així, Joan Julià-Muné (Universitat de Lleida) va parlar de la fonamentació ortològica de Fabra i les aplicacions de Coromines; Jordi Ginebra (Universitat Rovira i Virgili) va abordar el tema de l'acció d'Antoni Rovira i Virgili en la implantació social del fabrisme; Diegu Corràine (Ufitziu de sa Limba Sarda) va dissecionar les característiques i la història del procés de codificació de la llengua sarda comuna; Sebastià Bonet (Universitat de Barcelona) va tractar del parer de Fabra en relació amb els adverbis en -ment; Kálmán Faluba (Universitat Eötvös Loránd de Budapest) es va ocupar del tema, sempre espinos, de les relacions entre els geosinònims i la llengua normativa; Joaquim Rafel (Universitat de Barcelona i Institut d'Estudis Catalans) ens va obsequiar amb tot un seguit de consideracions sobre l'obra lexicogràfica de Fabra i les tendències de la lexicografia actual; finalment, Claus Pusch (Universitat Albert Ludwig de Friburg de Brisgòvia) va oferir reflexions molt interessants sobre la fixació de les normes ortogràfiques en les llengües minoritàries. Malauradament, la ponència del professor alemany no ha pogut veure la llum en aquest volum.

En l'àmbit de les comunicacions, s'hi van presentar trenta-nou propostes, totes validades pel comitè científic, que van tenir l'oportunitat de ser sotmeses a la consideració dels assistents en sessions duals. Tot plegat ha configurat un acostament multidimensional a la figura i l'obra de Pompeu Fabra.

No voldria acabar les meues paraules sense donar les gràcies a les persones i les institucions que han col·laborat en l'arribada a bon port del III Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra» i la publicació que n'ha derivat. El comitè organitzador el van formar Fina Anglès, Àngela Buj, Olga Cubells, Maite Domingo, Iolanda Figuerola, Jordi Ginebra, Sílvia Güell, Roser Llagostera, Anna Montserrat, Pere Navarro, Miquel Àngel Pradilla i Xavier Rull; el comitè científic estava constituït per Joan Armangué, Albert Branchadell, Teresa Cabré i Castellví, Germà Colón, Jaume Corbera, Antoni Ferrando, Jordi Ginebra, Georg Kremnitz, Joaquim Mallafrè, Josep Martines, Josep M. Nadal, Pere Navarro, Joan Peytaví, Ramon Pinyol, Miquel Àngel Pradilla, Vicent Salvador, Ramon Sistac, Joan Solà i Max Wheeler.

Quant a les institucions col·laboradores voldria destacar el suport de l'Ajuntament i la Diputació de Tarragona, la Secretaria de Política Lingüística i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Ministeri de Ciència i Innovació i l'Institut d'Estudis Catalans. En relació amb aquesta darrera institució, és de justícia retre la nostra gratitud més sentida per l'acolliment del corpus d'aportacions acadèmiques del col·loqui en el seu marc editorial.

MIQUEL ÀNGEL PRADILLA CARDONA
*President del III Col·loqui Internacional
«La lingüística de Pompeu Fabra»*